

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **KOMFI spol. s r. o.**, se sídlem Dvořákova 1001, Lanškroun, zastoupena JUDr. Jaroslavem Brožem, advokátem se sídlem Marie Steyskalové 62, Brno, proti žalovanému: **Finanční úřad v Ústí nad Orlicí**, se sídlem T. G. Masaryka 1393, Ústí nad Orlicí, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 2. 10. 2008, č. j. 52 Ca 35/2008 - 64,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 2. 10. 2008, č. j. 52 Ca 35/2008 - 64, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky Pardubice, kterým bylo zastaveno řízení o její žalobě a žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení. Touto žalobou se stěžovatelka domáhala ochrany před nezákonným zásahem, přičemž konkrétně požadovala, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v porušování jejího práva vyjádřit se před ukončením daňové kontroly k výsledku uvedenému ve zprávě č. j. 26017/07/273930/2572 ze dne 28. 5. 2008, ke způsobu jeho zjištění a navrhnout doplnění zjištění. Žalovanému měla být dále uložena

povinnost obnovit stav daňové kontroly zahájené dne 25. 5. 2006 ve stěžovatelčině sídle protokolem o ústním jednání č. j. 60182/06/273930/2572 a daňové kontroly zahájené dne 28. 8. 2006 protokolem o ústním jednání č. j. 80652/06/273930/2572, v jakém se nacházela před dnem 28. 5. 2008.

[2] Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že dle žalobkyniných tvrzení uvedených v žalobě žalovaný vyměřil žalobkyni dodatečnými platebními výměry na daních 3 381 800 Kč, přičemž proti těmto platebním výměrům se žalobkyně brání odvoláním v jiném samostatném řízení v souladu s § 65 a násl. s. ř. s. Z této skutečnosti soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dovodil, že byly-li na základě daňové kontroly, kterou žalobkyně označila za nezákonnou, vydány dodatečné platební výměry, jedná se o situaci předvídanou § 86 s. ř. s., neboť žalobkyně má možnost se domáhat ochrany podle § 65 a násl. s. ř. s. Za trvající zásah nelze považovat případ, kdy daňová kontrola byla ukončena, a to tím spíše, byly-li na jejím základě vydány dodatečné platební výměry.

[3] Samotný dodatečný platební výměr nemůže být dle názoru krajského soudu nezákonným zásahem podle § 82 s. ř. s., neboť má povahu rozhodnutí. Posouzení zákonnosti postupu žalovaného při daňové kontrole se žalobkyni dostane v rámci řízení o žalobě proti rozhodnutí vydanému v odvolacím řízení proti dodatečným platebním výměrům. Jestliže byly již vydány dodatečné platební výměry, nelze logicky tvrdit, že daňová kontrola trvá. Krajský soud tak dospěl k závěru, že byly splněny podmínky pro zastavení řízení v souladu s § 86 s. ř. s., neboť po podání žaloby již zásah ani jeho důsledky netrvaly a nehrozí opakování zásahu.

II.

[4] Stěžovatelka v kasační stížnosti zejména poukázala na formulaci žalobního petitu, z níž bylo zřejmé, že se domáhala navrácení kontroly do stavu před jejím ukončením, protože jen takovým rozhodnutím mohlo být zamezeno škodlivým následkům nezákonné kontroly a jejího nezákonného ukončení. Stěžovatelku nepoškozují toliko nesprávné dodatečné daňové výměry, proti nimž se odvolala, ale samotné ukončení kontroly v rozporu se zákonem.

[5] Stěžovatelka je toho názoru, že žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu podala po právu, avšak postupem soudu, který řízení zastavil, se jí nedostalo reálné soudní ochrany garantované čl. 10 Ústavy a čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Napadené usnesení ve svých důsledcích popírá elementární právní zásady, jako jsou důvěra v právo, jeho předvídatelnost, zákaz libovůle ad. Stěžovatelka rovněž poukázala na dosavadní judikaturu NSS (mj. publ. pod č. 735/2006 Sb. NSS). Krajský soud měl věcně rozhodnout o stěžovatelčině nároku, pročez stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněného důvodu (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[8] Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že je podána dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat mj. z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení.

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud pochybil, pokud řízení o stěžovatelské žalobě zastavil podle § 86 s. ř. s., a to z následujících důvodů.

[10] V řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení státního orgánu je zcela na vůli žalobce, jak jím tvrzený nezákonný zásah v žalobě podle § 82 s. ř. s. vymezí, přičemž je omezen pouze tím, že se nesmí jednat o rozhodnutí. Podle § 85 s. ř. s. je taková žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky nebo domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný. Podle § 86 s. ř. s. pak soud řízení zastaví, zjistí-li, že po podání žaloby zásah ani jeho důsledky netrvají a nehrozí opakování zásahu. Jelikož nezákonný zásah, jenž považuje za nezákonný, vymezuje v žalobě podle § 82 s. ř. s. sám žalobce, musí soud v řízení o této žalobě takto vymezený nezákonný zásah dle výše cit. ustanovení posoudit, aniž by jej však sám jakkoli zobecňoval, upravoval nebo měnil.

[11] Aby tedy mohl krajský soud v nyní posuzovaném případě řízení o žalobě zastavit podle § 86 s. ř. s., nesměl by stěžovatelkou tvrzený nezákonný zásah – ukončení daňové kontroly – dále trvat a nesmělo by hrozit jeho opakování. Krajský soud ovšem ve svém usnesení vybočil z mezí daných žalobním petitem, v němž je tvrzený nezákonný zásah vymezen, a dovodil, že daňová kontrola již netrvá, a proto nemůže trvat ani nezákonný zásah. Aplikuje-li soud § 86 s. ř. s., neposuzuje meritorně samotný tvrzený nezákonný zásah, ale jen zkoumá, zda již tento zásah netrvá ani nehrozí jeho opakování [k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 5. 6. 2008, č. j. 9 Aps 2/2008 - 345 (CZT, a.s.); všechna cit. rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz]. V daném případě je nepochybné, že stěžovatelkou tvrzený nezákonný zásah nadále trvá, neboť daňová kontrola obnovena nebyla.

[12] Nelze rovněž přehlédnout, že odůvodnění napadeného usnesení je nekonzistentní, neboť se do značné míry zabývá spíše důvody pro odmítnutí žaloby pro nepřipustnost podle § 85 s. ř. s. (odkazuje na řízení o žalobě proti rozhodnutím o dodatečných platebních výměrech), ale následně dospívá k závěru, že zásah již netrvá (viz výše), a proto bylo na místě řízení podle § 86 s. ř. s. zastavit. Zároveň soud v odůvodnění svého usnesení naznačuje, že se zabýval i samotnou podstatou věci, neboť ukončení daňové kontroly nelze dle jeho názoru považovat za nezákonný zásah. Dospěl-li však k takovému závěru, pak bylo na místě žalobu zamítnout a výše uvedený závěr dostatečně odůvodnit.

IV.

[13] S ohledem na důvody výše uvedené Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení. V dalším řízení se krajský soud bude zabývat tím, zda stěžovatelkou tvrzený nezákonný zásah, tj. ukončení daňových kontrol, nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. skutečně je. Přitom zohlední relevantní judikaturu zdejšího soudu [srov. nedávno zejm. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 - 247 (*ArcelorMittal Ostrava, a.s.*), podle něhož posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoli otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[14] V souladu s § 110 odst. 2 s. ř. s. rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2009

JUDr. Josef Baxa
předseda soudu